

Pranešimas apie perkančiųjų organizacijų dažniausiai daromas pirkimo sutarties vykdymo klaidas įgyvendinant daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) projektus
(2025 m. sausio-spalio mėn.)

1. Pratęsimi galutiniai sutartyje numatyti prievolių įvykdymo terminai, nors tokios galimybės nebuvo numatyta pirkimo sąlygose. Sutarties įvykdymo terminas yra laikomas esmine viešojo pirkimo–pardavimo sutarties sąlyga ir negali būti keičiamas sutarties galiojimo metu. Panaši situacija susiklosto ir tada, kai formaliai nėra pratęsimas sutartyje numatytas prievolių įvykdymo terminas (neatliekamas sutarties keitimas), tačiau jo nepaisoma ir leidžiama prievoles vykdyti pasibaigus nustatytam terminui. Rekomenduojame prievolių įvykdymo termino pratęsimą iš anksto aiškiai, tiksliai ir nedviprasmiškai suformuluoti pirkimo dokumentuose, tuomet toks termino pratęsimas nėra laikomas pažeidžiančiu VPĮ reikalavimus.

2. Priimamas pirkimo sutarties įvykdymo užtikrinimas, kuris neatitinka sutartyje įtvirtintų reikalavimų. Pvz., pirkimo sutartyje nurodyta, kad *Pirkimo sutarties įvykdymo užtikrinimas turi būti besąlyginis, neatšaukiamas, pirmo pareikalavimo draudimo bendrovės (draudiko) įsipareigojimas sumokėti UŽSAKOVUI jo reikalaujamą sumą <...>*, tačiau pateikimas užtikrinimas, kuriame nustatytos tam tikros sąlygos arba jis yra netinkamas, nes prieštarauja sutarties sąlygoms. Pažymėtina, kad pirkimo sąlygos galioja visiems tiekėjams vienodai ir negali būti interpretuojamos palankiai vienam tiekėjui.

3. Priimamas pavėluotai pateikiamas sutarties įvykdymo užtikrinimas. Pirkimo sutartyje yra aiškiai apibrėžtas terminas iki kada tiekėjas privalo pateikti sutarties įvykdymo užtikrinimą, pvz. *Pirkimo sutartis įsigalioja nuo šalių Pirkimo sutarties pasirašymo dienos ir kai Tiekėjas pateikia Užsakovui reikalaujamą Pirkimo sutarties įvykdymo užtikrinimą. Tiekėjui per 10 (dešimt) darbo dienų nepateikus reikalaujamo Pirkimo sutarties įvykdymo užtikrinimo, laikoma, kad Tiekėjas atsisakė sudaryti pirkimo sutartį.* Pažymėtina, kad terminas pateikti sutarties įvykdymo užtikrinimą nėra formalumas – jis yra esminė prielaida sudaryti sutartį. Jeigu nesilaikoma sutartyje nurodyto termino, tiekėjas neatitinka pirkimo sąlygų, o užsakovas neturi teisinio pagrindo sudaryti sutarties.

4. Pratęsus pirkimo sutarties vykdymo terminą, nepratęsimas sutarties įvykdymo užtikrinimo terminas. Nors sutartyje dažniausiai yra nurodoma, kad *Jeigu Darbai buvo pratęsti/ sustabdyti Šalių raštišku susitarimu, ir Darbų vykdymas pratęsimas/ atnaujinamas, Pirkimo sutarties įvykdymo užtikrinimo dokumento galiojimas per 10 (dešimt) darbo dienų turi būti pratęsimas ir turi galioti iki bus pateiktas Defektų ištaisymo garantiniu laikotarpiu užtikrinimas.* Pažymėtina, kad nepratęstas sutarties įvykdymo užtikrinimo galiojimas po sutarties termino pratęsimo yra rimtas pažeidimas, nes panaikinama esminė rizikų valdymo priemonė; pažeidžiami pirkimo principai; tiekėjui suteikiama nepagrįsta nauda; kyla reali finansinės žalos galimybė; tai gali būti laikoma neteisėtu sutarties pakeitimu.

5. Nereikalaujama sutartyje numatytų delspinigių už vėlavimą suteikti paslaugas ar pristatyti prekes. Pasitaiko atvejų, kai sutarties įvykdymo užtikrinimo priemonės yra numatytos, tačiau jomis nesinaudojama. Pvz., jei pirkimo sutartyje numatyta, kad už pavėluotai suteiktas paslaugas, atliktus darbus ar pristatytas prekes bus skaičiuojami delspinigiai, o užsakovas priima prekes, darbus ar paslaugas neskaičiuodamas delspinigių, tokia praktika yra ydinga. Jei sutartyje numatyta, kad už ne laiku įvykdytas prievoles bus skaičiuojami delspinigiai, juos privalu skaičiuoti.

6. Netinkamai taikomos arba visai netaikomos sutarties nuostatos dėl atsiskaitymo, kai pagal fiksuotos kainos pirkimo sutartį keičiasi atliktų darbų kiekiai. Pvz., sutartyje nurodyta, kad *UŽSAKOVAS už visą pirkimo dokumentuose ir Pirkimo sutartyje numatyto pirkimo objekto dalį, kurią sudaro bendrojo naudojimo investicijos, sumoka TIEKĖJO pasiūlyme nurodytą kainą, jeigu faktinis pirkimo dokumentuose ir Pirkimo sutartyje UŽSAKOVO nurodytų darbų kiekis (skaičiuojant pinigine*

verte) nesiskiria daugiau kaip 15 (penkiolika) procentų, skaičiuojant nuo Pradinės Pirkimo sutarties vertės. Darbai, kurių faktinis kiekis skiriasi daugiau kaip 15 (penkiolika) procentų, skaičiuojant nuo Pradinės Pirkimo sutarties vertės, laikomi Nevykdomais ir/arba Papildomais darbais. Darbai, kurių faktinis kiekis skiriasi daugiau kaip 15 (penkiolika) procentų, skaičiuojant nuo Pradinės Pirkimo sutarties vertės, laikomi Nevykdomais ir/arba Papildomais darbais. Nevykdomų arba įsigyjamų Papildomų darbų kainos apskaičiuojamos vadovaujantis Viešųjų pirkimų tarnybos 2017 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. 1S-95 patvirtintos Kainodaros taisyklių nustatymo metodikos (aktualia redakcija) 56 punkto nuostatomis, Pirkimo sutarties kaina keičiama 10.1.2. punkte nustatyta tvarka. Pirkimo sutartyse su fiksuota kaina, tais atvejais, jeigu tai yra tas pats darbas, kuris buvo numatytas užduotyje arba techniniame darbo projekte, bet pasikeitė jo kiekis ir pasikeitimai neviršija 15 proc. ribą (tiek į didesnę, tiek į mažesnę pusę), tai laikoma rangovo/ užsakovo atsakomybe, t. y. jeigu darbai (pvz. numatytas kiekis buvo 100 kv. m., o faktiškai tapo 115 kv. m.) neviršija pirkimo sutartyje įtvirtintos 15 proc. ribos, tokie darbai netraktuojami kaip papildomi darbai, o laikomi rangovo prisiimama rizika ir už juos papildomai nėra apmokama. Pastebėtina, kad 15 proc. sąlyga taikoma tik bendro naudojimo investicijoms ir netaikoma individualioms investicijoms.